

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per un col·legi professional sobre la conservació de les dades de les persones col·legiades que es donen de baixa

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un col·legi professional (en endavant, el Col·legi) sobre la conservació de les dades de les persones col·legiades que es donen de baixa.

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

El Col·legi comença el seu escrit de consulta fent referència a la seva llei de creació i, en concret, a l'article 3 i la disposició transitòria quarta, que regulen la incorporació al Col·legi en el sentit següent:

"Article 3

El Col·legi (...) agrupa les diplomades i els diplomats universitaris en (...) o amb un títol estranger equivalent degudament homologat.(...)"

"Disposicions transitòries

(...)

Quarta

Es poden integrar en el Col·legi (...) els i les professionals que treballen en el camp de (...), que es troben dins algun dels tres supòsits que es detallen a continuació, que ho acrediten de manera fefaent i que sol·liciten llur habilitació en el termini de divuit mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

(...)"

Tot seguit, fa avinent que el període transitori a què s'hi fa esment va finalitzar el 22 de maig de 1998, data a partir de la qual només són admesos al Col·legi les persones que es troben en possessió de la titulació oficial universitària corresponent.

A tot això, el Col·legi assenyala que se'ls plantegen dubtes respecte el tractament de les dades dels seus col·legiats, especialment dels que compten amb l'habilitació professional, un cop aquests es donen de baixa. Per això, planteja a aquesta Autoritat les qüestions següents:

- Si es poden guardar els expedients de les persones col·legiades donades de baixes per si algun dia sol·liciten el reingrés, tenint en compte que els professionals habilitats no tenen la titulació universitària i que possiblement no guarden cap document que indiqui la seva habilitació professional i col·legiació.
- En cas de ser procedent la supressió de la informació d'aquestes persones, si es pot deixar constància per escrit del fet que se'ls va habilitar i que actualment consten en situació de baixa del Col·legi.

Aquestes qüestions s'examinen en els apartats següents d'aquest dictamen.

III

El Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD) disposa un conjunt de principis que els responsables i els encarregats del tractament han d'observar en el tractament de dades de caràcter personal.

Entre aquests principis, convé destacar, en atenció als termes en què es formula la present consulta, el principi de limitació del termini de conservació, establert a l'article 5.1.e) de l'RGPD, segons el qual:

“1. Los datos personales serán:

(...)

e) mantenidos de forma que se permita la identificación de los interesados durante no más tiempo del necesario para los fines del tratamiento de los datos personales; los datos personales podrán conservarse durante períodos más largos siempre que se traten exclusivamente con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, sin perjuicio de la aplicación de las medidas técnicas y organizativas apropiadas que impone el presente Reglamento a fin de proteger los derechos y libertades del interesado («limitación del plazo de conservación»);

(...)”.

Sobre això, el considerant 39 de l'RGPD disposa que:

“(...) Los datos personales deben ser adecuados, pertinentes y limitados a lo necesario para los fines para los que sean tratados. Ello requiere, en particular, garantizar que se limite a un mínimo estricto su plazo de conservación. Los datos personales solo deben tratarse si la finalidad del tratamiento no pudiera lograrse razonablemente por otros medios. Para garantizar que los datos personales no se conservan más tiempo del necesario, el responsable del tratamiento ha de establecer plazos para su supresión o revisión periódica. (...)”.

D'aquestes previsions es desprèn, als efectes que interessin, que el responsable ha de conservar les dades personals durant el menor temps possible i que, en la determinació d'aquest termini de conservació, ha de tenir-se en compte la finalitat per a la qual es necessita el tractament de les dades, de tal manera que, un cop assolida, les dades personals hauran d'ésser suprimides.

Ara bé, també s'hauran de tenir en compte les obligacions de conservar les dades durant un temps determinat que puguin establir disposicions aplicables, de tal manera que, a complerts aquests terminis, és quan les dades personals hauran de suprimir-se.

Fer avinent, en aquest punt, que, tal i com disposa la mateixa normativa de protecció de dades, la supressió, quan és pertinent, no equival necessàriament a l'esborrat o la destrucció de la informació personal, sinó al seu bloqueig.

En concret, la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), estableix que:

“Artículo 32. Bloqueo de los datos.

1. El responsable del tratamiento estará obligado a bloquear los datos cuando proceda a su rectificación o supresión.

2. El bloqueo de los datos consiste en la identificación y reserva de los mismos, adoptando medidas técnicas y organizativas, para impedir su tratamiento, incluyendo su visualización, excepto para la puesta a disposición de los datos a los jueces y tribunales, el Ministerio Fiscal o las Administraciones Públicas competentes, en particular de las autoridades de protección de datos, para la exigencia de posibles responsabilidades derivadas del tratamiento y solo por el plazo de prescripción de las mismas. Transcurrido ese plazo deberá procederse a la destrucción de los datos.
3. Los datos bloqueados no podrán ser tratados para ninguna finalidad distinta de la señalada en el apartado anterior.
4. Cuando para el cumplimiento de esta obligación, la configuración del sistema de información no permita el bloqueo o se requiera una adaptación que implique un esfuerzo desproporcionado, se procederá a un copiado seguro de la información de modo que conste evidencia digital, o de otra naturaleza, que permita acreditar la autenticidad de la misma, la fecha del bloqueo y la no manipulación de los datos durante el mismo.
5. La Agencia Española de Protección de Datos y las autoridades autonómicas de protección de datos, dentro del ámbito de sus respectivas competencias, podrán fijar excepciones a la obligación de bloqueo establecida en este artículo, en los supuestos en que, atendida la naturaleza de los datos o el hecho de que se refieran a un número particularmente elevado de afectados, su mera conservación, incluso bloqueados, pudiera generar un riesgo elevado para los derechos de los afectados, así como en aquellos casos en los que la conservación de los datos bloqueados pudiera implicar un coste desproporcionado para el responsable del tratamiento.”

Així doncs, en atenció a aquests preceptes, les dades personals han d'ésser suprimides un cop deixen de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual es van recollir o, si escau, un cop finalitzats els terminis de conservació establerts per llei, fet que comportarà la seva conservació, degudament bloquejades, durant els terminis de prescripció en què es pugui exigir algun tipus de responsabilitat derivada del tractament.

Acomplert aquest termini, el qual pot variar en funció de la informació tractada i de les responsabilitats que es poden generar, s'haurà de procedir a l'eliminació efectiva de la informació personal.

IV

Això, traslladat al cas que ens ocupa, porta a fer les consideracions següents.

Cal tenir present que la determinació de la pertinència de conservar determinada informació sobre els col·legiats donats de baixa i en quins termes (ja sigui bloquejant o, fins i tot, eliminant informació) s'hauria de fer tenint en compte allò que s'estableixi en la taula o taules d'avaluació documental corresponents que puguin elaborar-se en els termes de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, modificada per la Llei 20/2015, de 29 de juliol.

La Llei 10/2001 disposa que són documents públics (en els termes de l'article 2.a)) els que produeixen o reben en l'exercici de les seves funcions, entre d'altres, les corporacions de dret públic (article 6.1.i)).

D'acord amb l'article 9 de la Llei 10/2001, “un cop concloses les fases activa i semiactiva, s'ha d'aplicar a tots els documents públics la normativa d'avaluació, sobre la base de la qual se'n determina la conservació, per raó del valor cultural, informatiu o jurídic, o bé l'eliminació. Cap document públic no pot ésser eliminat si no se segueixen la normativa i el procediment establerts per via reglamentària.”

Cal dir però, que, actualment, no consta l'existència de taules d'avaluació documental aprovades referides, específicament, a la informació objecte de consulta.

Vist això, convé fer avinent, en atenció a les previsions de l'RGPD examinades, que el Col·legi podrà conservar la informació personal de què disposa de les persones col·legiades que es donen de baixa del col·legi professional mentre aquesta resulti necessària o pertinent per assolir les finalitats a què respon el seu tractament.

Per tant, a l'hora d'establir els terminis de conservació d'aquesta informació i de decidir procedir a la seva supressió (al bloqueig) o no, el Col·legi ha d'examinar quines dades disposa i per a quins fins les requereix o pot requerir-les. I, a aquest efecte, ha de tenir en consideració les funcions que la normativa li atribueix.

Així, cal tenir present que la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals, estableix que els col·legis de professions titulades de col·legiació obligatòria exerceixen una sèrie de funcions públiques, com ara, entre d'altres, exercir la potestat disciplinària sobre els col·legiats, garantir que l'exercici professional s'adeqüi a la normativa, vetllar pels drets i pel compliment dels deures dels col·legiats, o controlar les situacions d'intrusisme i les actuacions professionals irregulars (article 39). Això, a banda que, com a entitats de base associativa privada, també poden exercir altres activitats de diferent naturalesa (article 40).

Aquestes mateixes funcions es recullen en els Estatuts del Col·legi.

Així, com s'ha apuntat, si les dades personals dels col·legiats que es donen de baixa del Col·legi poden ser rellevants per a l'exercici de llurs funcions previstes en la normativa esmentada s'haurien de conservar.

En la consulta es fa referència, en concret, al seu expedient, el que inclouria el conjunt d'informació d'aquestes persones. Tot i desconèixer quines serien aquestes dades personals, cal dir que, en atenció a les funcions del Col·legi i les eventuais finalitats a què podria respondre el seu tractament, no sembla que això hagi de requerir la conservació de tota la informació disponible dels col·legiats que es donen de baixa i que consta en els respectius expedients.

Ara bé, sí que pot ser necessari, per a l'exercici de les seves funcions, que el Col·legi hagi de conservar, com a mínim, aquella informació d'aquestes persones relativa al fet que ha existit una col·legiació, fins i tot, als anys que ha durat aquesta col·legiació.

La professió de (...) és una professió titulada i col·legiada, és a dir, per al seu exercici és necessari disposar d'una determinada titulació (o de l'habilitació professional corresponent) i integrar-se en el col·legi professional corresponent, fet que comporta sotmetre's a les normes de col·legiació corresponents (article 5 i següents Llei 7/2006).

Pertoca al Col·legi, d'acord amb la normativa citada, el control del compliment per part dels professionals dels requisits d'exercici de la professió, així com dels seus deures, entre d'altres funcions (Llei 7/2006 i article 8 Estatuts).

S'entén que el Col·legi ha de tenir constància de la col·legiació (existència) i de la seva durada, entre d'altres motius, perquè es tracta d'una informació que evidencia el compliment del requisit de col·legiació obligatòria per part d'un professional concret. La conveniència que el Col·legi tracti i disposi d'aquesta informació no sembla que hagi de desaparèixer amb la sol·licitud de baixa del col·legiat (o amb un eventual exercici del dret de supressió previst a l'article 17 de l'RGPD), atès que el seu tractament es vincula i fonamenta en l'exercici de les funcions assignades al Col·legi per la normativa citada, això és ésser garant d'aquesta

situació (que una determinada persona va estar col·legiada durant un temps determinat i que, per tant, reunia els requisits exigits per a l'exercici de la professió).

A més, podria donar-se el cas que un antic col·legiat demani el seu reingrés al Col·legi. De fet, a aquesta qüestió es refereix expressament el Col·legi en el seu escrit.

D'acord amb l'article 15 dels seus Estatuts:

“15.1 La reincorporació al Col·legi requerirà les mateixes normes que la incorporació i el sol·licitant haurà d'acreditar, si escau, el compliment de la pena o sanció, quan aquest hagi estat el motiu de la baixa.

15.2 En el cas de baixa per impagament de quotes o aportacions, el seu abonament, amb l'interès legal meritat, comporta la rehabilitació automàtica de l'alta col·legial, llevat dels supòsits en què subsisteixi algun altre motiu de baixa.”

Per tant, si es produeix una petició de reingrés, sembla clar que, per tal de poder procedir de nou a l'alta d'aquest antic col·legiat, el Col·legi ha d'estar en disposició de tractar determinada informació d'aquesta persona, com ara la relativa a l'existència d'una prèvia col·legiació (el que pressuposaria el compliment de les normes d'incorporació al Col·legi pel que fa a la titulació acadèmica o l'habilitació professional requerida).

També podria resultar necessari, a aquests efectes, disposar del número de col·legiat, davant la possibilitat que aquest es mantingui en cas de reingrés.

Per tant, pot dir-se que aquest tipus d'informació sobre els col·legiats que es donen de baixa del Col·legi (existència i durada de la col·legiació, fins i tot, número de col·legiat) hauria de conservar-se. Per tant, no hauria de suprimir-se, en el sentit de procedir al seu bloqueig o, si escau, eliminació efectiva.

Dit això, no es pot descartar que en altres supòsits pugui ser també necessari conservar altre tipus d'informació personal sobre els col·legiats donats de baixa o, al menys, sobre part d'aquests col·legiats.

Aquest podria ser el cas, per exemple, de les dades de contacte i/o el número de compte corrent. Tal i com disposen els Estatuts (article 14.2), la pèrdua de la condició de persona col·legiada no allibera del compliment de les obligacions vençudes. Per tant, per tal de fer efectiu el compliment de les obligacions que puguin existir (per exemple, pagament de quotes), el Col·legi hauria d'estar en disposició de contactar amb l'antic col·legiat, per a la qual cosa necessitaria les dades identificatives de contacte, i, si escau, les dades bancàries, per fer efectiu un possible cobrament de determinades quotes vençudes.

En definitiva, les situacions exposades posen de manifest que, en base a la normativa aplicable (Llei 7/2016 i Estatuts), el Col·legi ha d'estar en disposició de seguir tractant, si més no, part de la informació de les persones col·legiades que es donen de baixa, que hauria, per tant, de conservar-se.

També posen de manifest que això no ha de portar necessàriament a haver de conservar tota la informació de què es disposa (l'expedient complet), ni a conservar la mateixa informació en tots els casos de col·legiats que es donen de baixa.

Per tant, com s'ha dit, és necessari que el Col·legi examini quines dades de les persones col·legiades que es donen de baixa podrien tenir rellevància a efectes de poder exercir les funcions que li atribueix la normativa per tal de poder determinar-ne la conservació o supressió.

V

Dit això, fer avinent que l'article 5.1.d) de l'RGPD estableix l'obligació del responsable de garantir que les dades personals de què disposa són exactes i es mantenen actualitzades, i d'adoptar totes les mesures raonables per a que se suprimeixin o rectifiquin sense dilació les dades personals que siguin inexactes respecte els fins per als quals es tracten (principi d'exactitud).

A efectes de complir amb aquesta obligació, i respecte la informació que s'hagi de conservar, caldria adoptar mesures apropiades per garantir que la informació que es conservi dels col·legiats donats de baixa del Col·legi s'identifica de manera adequada i separada de la informació corresponent a la resta de persones col·legiades en situació d'alta.

Això facilitaria una gestió correcta de la informació d'aquestes persones donades de baixa per part del Col·legi, que, convé recordar, només podria tractar-se a efectes de poder exercir les funcions que li atribueix la normativa, en els termes apuntats anteriorment. És a dir, s'hauria d'abstenir de dur a terme qualsevol altre tractament inherent a la condició de professional en situació d'alta.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

El Col·legi ha de conservar aquella informació que disposa de les persones col·legiades donades de baixa mentre aquesta resulti necessària per a l'exercici de les funcions que legalment té atribuïdes i, en tot cas, la informació relativa a l'existència de la col·legiació i a la seva durada.

Barcelona, 18 de març de 2019